

**Ministerul Educației și Cercetării
al Republicii Moldova**

ORDIN

20.08.2026 nr. 1677

mun. Chișinău

**Cu privire la pilotarea grupelor de suport specializat pentru
elevii cu dizabilități severe din instituțiile de învățământ
primar și secundar (ciclul I și II)**

În temeiul prevederilor art.33, alin. (4²) și (4³) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014, cu modificările ulterioare, și al pct. 9 subpct. 9.10 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Educației și Cercetării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 146/2021, cu modificările ulterioare, în vederea pilotării modelului de organizare și funcționare a grupelor cu suport specializat pentru elevii cu dizabilități severe din instituțiile de învățământ primar și secundar general,

ORDON:

10. Se aprobă organizarea și funcționarea grupelor de suport specializat pentru elevii cu dizabilități severe din instituțiile de învățământ primar și secundar (ciclul I și II) pentru pilotare în anii de studii 2026-2027.

11. Se aprobă lista instituțiilor de învățământ participante la pilotarea organizării și funcționării grupelor cu suport specializat, conform anexei 1.

12. Se aprobă *Reperele metodologice privind organizarea și funcționarea grupelor de suport specializat pentru elevii cu dizabilități severe din instituțiile de învățământ primar și secundar (ciclul I și II)* (Anexă 2).

13. Direcția management în învățământul general (V. Negrei):

13.1. va aduce la cunoștința Direcției generale educație, tineret și sport a Consiliului municipal Chișinău prevederile prezentului ordin;

13.2. va monitoriza punerea în aplicare a Reperelor metodologice privind organizarea și funcționarea grupelor de suport specializat pentru elevii cu dizabilități severe din instituțiile de învățământ primar și secundar (ciclul I și II);

13.3. va elabora Raport anual de rezultat a funcționării grupelor de suport specializat pentru elevii cu dizabilități severe din instituțiile de învățământ primar și secundar (ciclul I și II) pentru anii de studii 2026-2027.

14. Direcția Generală educație, tineret și sport a Consiliului municipal Chișinău:

14.1. va organiza, cu aprobarea fondatorului instituțiilor de învățământ, grupe de suport conform *Reperelor metodologice privind organizarea și funcționarea grupelor de suport specializat pentru elevii cu dizabilități severe din instituțiile de învățământ primar și secundar (ciclul I și II)*;

14.2. va aduce prevederile prezentului ordin la cunoștința conducătorilor instituțiilor de învățământ participante;

14.3. va asigura coordonarea implementării pilotării la nivel municipal;

14.4. va acorda suport instituțiilor de învățământ în organizarea și funcționarea grupelor cu suport specializat;

14.5. va facilita colaborarea dintre instituțiile de învățământ, Structura teritorială de asistență psihopedagogică din municipiul Chișinău și Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică.

15. Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică (doamna Virginia Rusnac, directoare):

15.1. va asigura suportul metodologic necesar organizării și desfășurării pilotării grupelor de suport specializat;

15.2. va organiza și desfășura activitățile de formare, supervizare și mentorat pentru specialiștii implicați în activitatea grupelor cu suport specializat;

15.3. va acorda suport instituțiilor participante la elaborarea și implementarea Planurilor educaționale individualizate, a planificărilor didactice și a orelor individualizate;

15.4. va colecta, sistematiza și analiza datele privind progresele înregistrate de elevi.

16. Directorii instituțiilor de învățământ primar și secundar (ciclul I și II) menționate în anexa 1 a ordinului:

16.1. vor asigura funcționarea grupelor cu suport specializat în conformitate cu *Reperetele metodologice privind organizarea și funcționarea grupelor de suport specializat pentru elevii cu dizabilități severe din instituțiile de învățământ primar și secundar (ciclul I și II)* ;

16.2. vor asigura participarea elevilor la activitățile clasei de bază și la viața instituției, în funcție de necesitățile, posibilitățile și recomandările formulate pentru fiecare elev;

16.3. vor asigura colaborarea cu părinții/reprezentanții legali și implicarea acestora în procesul de planificare, implementare și monitorizare a sprijinului acordat elevilor;

17. Executarea prevederilor prezentului ordin revine Direcției generale educație, tineret și sport a Consiliului municipal Chișinău, Centrului Republican de Asistență Psihopedagogică și instituțiilor de învățământ primar și secundar (ciclul I și II) menționate în anexa 1 a ordinului.

18. Controlul asupra executării prezentului ordin se atribuie doamnei Valentina OLARU, secretară de stat.

Ministru

Dan PERCIUN

**Lista instituțiilor de învățământ participante la
pilotarea organizării și funcționării grupelor cu suport specializat**

1. IP Liceul Teoretic „Alexandru Ioan Cuza”, mun. Chișinău
2. IP Liceul Teoretic „Nicolae Bălcescu”, mun. Chișinău
3. IP Liceul Teoretic cu Profil Arte „Nicolae Sulac”, mun. Chișinău
4. IP Liceul Teoretic „Liviu Deleanu”, mun. Chișinău

Repere metodologice
privind organizarea și funcționarea grupelor de suport specializat pentru elevii cu dizabilități severe din instituțiile de învățământ primar și secundar (ciclul I și II)

Capitolul I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Reperele metodologice privind organizare și funcționare grupelor cu suport specializat pentru elevii cu dizabilități severe din instituțiile de învățământ primar și secundar (ciclul I și II) (în continuare – Repere metodologice) stabilesc modul de instituire, organizare, funcționare, dotare, finanțare, procedura de încadrare și de încetare a încadrării elevilor, modalitățile de evaluare și notare a rezultatelor învățării, precum și atribuțiile subiecților implicați.
2. Scopul Reperelor metodologice constă în instituirea unui model unitar și flexibil de organizare a suportului educațional individualizat, intensiv și specializat, care asigură accesul, participarea și progresul educațional al elevilor cu cerințe educaționale speciale și dizabilități severe, în condiții de echitate și nediscriminare, precum și delimitarea competențelor subiecților implicați.
3. Obiectivele Reperelor metodologice:
 - 3.1. standardizarea modului de instituire, organizare și funcționare a grupelor cu suport specializat;
 - 3.2. dezvoltarea competențelor funcționale, a autonomiei personale și a participării sociale a elevilor;
 - 3.3. asigurarea accesului la servicii de suport, tehnologii asistive și sisteme de comunicare augmentativă și alternativă;
 - 3.4. garantarea aplicării principiului mediului celui mai puțin restrictiv și a caracterului tranzitoriu al suportului acordat;
 - 3.5. consolidarea parteneriatului cu familia și a colaborării intersectoriale;
 - 3.6. pregătirea tranziției elevilor spre viața adultă și independentă.
4. Prevederile Repere metodologice se aplică în corelare cu Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ primar și secundar, ciclul I și II, și nu limitează dreptul elevului cu cerințe educaționale speciale de a beneficia de suport educațional în clasa de referință, în condițiile actelor normative privind educația incluzivă.
5. În sensul Reperelor metodologice, noțiunile utilizate semnifică:
 - 5.1. grupă cu suport specializat – formă flexibilă de organizare a suportului educațional individualizat, intensiv și specializat, constituită în cadrul instituției de învățământ primar și secundar, ciclul I și II (în continuare *Instituție*), destinată elevilor cu cerințe educaționale speciale și dizabilități severe, cu menținerea apartenenței elevului la clasa de referință;
 - 5.2. clasă de referință – clasa în care elevul este înmatriculat și în cadrul căreia își păstrează integral calitatea de elev, drepturile și participarea la activitățile comune ale Instituției;
 - 5.3. suport specializat – ansamblul intervențiilor educaționale și psihopedagogice, planificate prin Planul educațional individualizat și realizate de personal calificat;
 - 5.4. spațiu adaptat al grupeii – spațiu fizic distinct, dedicat exclusiv activităților grupeii cu suport specializat, amenajat, dotat și organizat în raport cu necesitățile funcționale, senzoriale și de siguranță ale elevilor, care nu se identifică cu Centrul de resurse pentru educație incluzivă și nu substituie serviciile acestuia;

- 5.5. orar individual de frecvență și studiu – documentul elaborat de Instituție pentru fiecare elev încadrat în grupa cu suport specializat, care stabilește regimul de frecvență, succesiunea și durata activităților de studiu pe discipline școlare și activități ale vieții cotidiene, precum și lecțiile la care elevul participă conform Planului educațional individualizat;
 - 5.6. orar de incluziune – componentă obligatorie a orarului individual de frecvență și studiu, care stabilește activitățile la care elevul participă alături de colegii din clasa de referință, durata acestora și suportul acordat;
 - 5.7. mediul cel mai puțin restrictiv – mediul educațional care asigură elevului nivelul necesar de suport, cu cea mai redusă separare posibilă de colegii din clasa de referință;
 - 5.8. matrice comparativă a opțiunilor de suport educațional – instrument de informare a părinților sau a altor reprezentanți legali, care prezintă, într-un limbaj clar și accesibil, diferențele dintre opțiunile de acordare a suportului educațional, în vederea exprimării unui consimțământ informat;
 - 5.9. comunicare augmentativă și alternativă – ansamblul metodelor, sistemelor și dispozitivelor care completează sau înlocuiesc limbajul verbal, în vederea asigurării comunicării funcționale a elevului;
 - 5.10. tehnologii asistive – dispozitivele, echipamentele care compensează limitările funcționale și facilitează accesul elevului la curriculum, comunicare, mobilitate și autonomie personală;
 - 5.11. design universal pentru învățare – cadru de proiectare a curriculumului, a materialelor și a mediilor de învățare care asigură accesibilitatea acestora pentru toți elevii, prin eliminarea barierelor educaționale din faza de planificare;
 - 5.12. activități ale vieții cotidiene – ansamblul deprinderilor de bază și instrumentale necesare funcționării autonome a persoanei în viața de zi cu zi, care constituie reperul de proiectare a conținuturilor, a activităților de învățare și a evaluării la toate disciplinele școlare prevăzute de Planul-cadru;
 - 5.13. plan de tranziție – componentă a Planului educațional individualizat care stabilește obiectivele, acțiunile și termenele privind trecerea elevului spre viața adultă;
 - 5.14. personal specializat – psihopedagogul, cadrul didactic de sprijin, psihologul, logopedul și alți specialiști care realizează suportul educațional specializat în cadrul grupei.
6. În textul Reperelor metodologice se utilizează următoarele abrevieri:
- ADL – activități ale vieții cotidiene (Activities of Daily Living);
 AP – asistent personal;
 CAA – comunicare augmentativă și alternativă;
 CDS – cadru didactic de sprijin;
 CES – cerințe educaționale speciale;
 CMI – comisia multidisciplinară instituțională;
 CREI – Centrul de resurse pentru educație incluzivă;
 DUÎ – Design Universal pentru Învățare;
 MEC – Ministerul Educației și Cercetării;
 OLSDÎ – organul local de specialitate în domeniul învățământului;
 PEI – Planul educațional individualizat;
 STAP – structura teritorială de asistență psihopedagogică.
7. Grupele cu suport specializat se organizează și funcționează în baza următoarelor principii:
- 7.1. interesul superior al copilului, care prevalează în toate deciziile privind încadrarea, organizarea și încetarea suportului specializat;
 - 7.2. facilitarea participării active, care presupune asigurarea prezenței și implicării active a elevului alături de colegii din clasa de referință, cu respectarea principiului mediului cel mai puțin restrictiv;
 - 7.3. individualizarea, care presupune centrarea programului educațional pe necesitățile, punctele forte, interesele și obiectivele elevului, reflectate în PEI;

- 7.4. funcționalitatea, care presupune orientarea parcursului educațional spre dezvoltarea abilităților practice, esențiale pentru viața cotidiană, autonomia personală și participarea comunitară;
 - 7.5. parteneriatul și implicarea activă a familiei, a personalului specializat, a cadrelor didactice și a comunității;
 - 7.6. orientarea către tranziție, care presupune pregătirea elevului pentru viața de adult, realizarea activităților de timp liber și participării civice;
 - 7.7. echitatea și nediscriminarea, care garantează accesul egal la educație și interzic orice formă de discriminare;
 - 7.8. transparența și responsabilitatea, care implică informarea corectă și la timp a părinților sau a altor reprezentanți legali și asumarea răspunderii pentru deciziile adoptate.
8. Grupa cu suport specializat nu constituie o formă separată de școlarizare, nu substituie educația incluzivă și nu conduce la excluderea elevului din clasa de referință sau din comunitatea educațională a Instituției.
 9. Grupa cu suport specializat are caracter tranzitoriu și urmărește dezvoltarea abilităților necesare pentru incluziunea progresivă a elevului în clasa de referință.
 10. În organizarea și funcționarea grupei cu suport specializat se interzic:
 - 10.1. constituirea grupei ca o clasă distinctă sau atribuirea acesteia a statutului de clasă;
 - 10.2. încadrarea elevului fără evaluarea complexă a STAP și fără acordul scris al părintelui sau al altui reprezentant legal;
 - 10.3. desfășurarea integrală a programului elevului în afara clasei de referință, fără orar de incluziune aprobat;
 - 10.4. utilizarea spațiului adaptat al grupei ca spațiu de izolare, de sancționare sau de supraveghere în afara activităților planificate în PEI;
 - 10.5. condiționarea înmatriculării elevului în Instituție de acceptarea încadrării în grupa cu suport specializat;
 - 10.6. aplicarea măsurilor de restricționare fizică, a izolării forțate sau a oricăror practici care aduc atingere demnității, integrității fizice ori psihice a elevului.

Capitolul II. BENEFICIARI ȘI CRITERIILE DE ELIGIBILITATE

11. Beneficiari ai grupei cu suport specializat sunt elevii din clasele gimnaziale din instituțiile de învățământul primar și secundar, ciclul I și II, cu dizabilități severe, inclusiv cu dizabilități intelectuale severe și/sau asociate, cu cerințe educaționale speciale stabilite în urma evaluării complexe realizate de STAP, care întâmpină dificultăți semnificative în participarea la activitățile desfășurate în clasa de referință și care necesită, pentru o perioadă extinsă a timpului educațional, suport specializat într-un mediu structurat, predictibil și adaptat necesităților individuale.
12. Elevii beneficiari ai grupelor de suport specializat prezintă, de regulă, următoarele caracteristici:
 - 12.1. necesită suport individualizat și constant din partea psihopedagogului special, a cadrului didactic de sprijin, asistentului personal sau a unui alt specialist pentru majoritatea activităților școlare și de viață zilnică;
 - 12.2. necesită un curriculum cu finalități funcționale centrate pe comunicare, autonomie personală și socializare;
 - 12.3. necesită sisteme de comunicare augmentativă și alternativă pentru a se exprima și a înțelege instrucțiunile;

- 12.4. prezintă provocări comportamentale și senzoriale, cu dificultăți de autoreglare, necesitând un mediu fizic structurat, predictibil și acces la spații de relaxare sau senzoriale;
- 12.5. necesită rutine clar stabilite, strategii educaționale specifice și un nivel ridicat de suport pentru dezvoltarea competențelor funcționale.
13. Încadrarea elevului în grupa cu suport specializat se recomandă numai atunci când suportul acordat în clasa de referință, inclusiv prin cadrul didactic de sprijin, adaptări curriculare și tehnologii asistive, este insuficient pentru asigurarea participării și a progresului elevului, fapt argumentat în procesul-verbal al CMI.

Capitolul III. INSTITUIREA ȘI COMPONENTA GRUPEI CU SUPORT SPECIALIZAT

14. Grupa cu suport specializat se instituie prin ordinul directorului Instituției, la propunerea CMI, cu coordonarea fondatorului sau, după caz, a OLSDÎ, în limita bugetului disponibil.
15. Grupa cu suport specializat se instituie cu întrunirea cumulativă a următoarelor condiții:
- 15.1. existența în clasele gimnaziale din Instituție a cel puțin 3 elevi care corespund criteriilor prevăzute la pct. 11 și 12, cu recomandări ale STAP;
 - 15.2. existența unui spațiu adaptat, separat și dedicat exclusiv activităților grupei;
 - 15.3. asigurarea cu personal, în condițiile pct. 18;
 - 15.4. asigurarea dotării necesare a grupei de suport, în condițiile Capitolului VIII;
 - 15.5. corespunderea spațiului adaptat cerințelor de siguranță, accesibilitate și igienă stabilite de actele normative.
16. Grupa cu suport specializat este constituită din cel puțin 3 elevi și cel mult 6 elevi cu dizabilități severe și poate include elevi din clase gimnaziale diferite, cu condiția asigurării unui program individualizat pentru fiecare elev.
17. În cazul în care numărul elevilor eligibili este mai mic de 3, grupa cu suport specializat nu se instituie, iar suportul specializat se acordă individual, în clasa de referință și prin serviciile de suport existente în Instituție, în baza PEI.
18. Elevii încadrați în grupa cu suport specializat sunt asistați de un psihopedagog special pentru fiecare 3 elevi, angajat cu normă întreagă și dețin formare în domeniul educației incluzive și al activității cu copiii cu dizabilități severe.
19. Instituția informează anual OLSDÎ despre instituirea, menținerea sau încetarea activității grupei cu suport specializat, precum și despre numărul de elevi încadrați.

Capitolul IV. PROCEDURA DE ÎNCADRARE, REEVALUARE ȘI ÎNCETARE A ÎNCADRĂRII

20. Încadrarea elevului în grupa cu suport specializat se realizează cu parcurgerea următoarelor etape:
- 20.1. referirea elevului de către Instituție către STAP pentru evaluarea complexă a acestuia.
 - 20.2. evaluarea complexă a elevului, realizată de STAP, în vederea identificării cerințelor educaționale speciale, a nivelului de suport necesar și a condițiilor optime de școlarizare, finalizată cu recomandări privind încadrarea elevului și măsurile educaționale necesare;
 - 20.3. examinarea recomandărilor STAP de către CMI și stabilirea, în consultare cu părintele sau cu alt reprezentant legal, a modelului de organizare a suportului educațional care răspunde

cel mai adecvat necesităților elevului și prezentarea matricei comparative a opțiunilor de suport educațional;

20.4.exprimarea acordului scris al părintelui sau al altui reprezentant legal;

20.5.emiterea ordinului directorului Instituției privind încadrarea elevului;

20.6.elaborarea sau actualizarea PEI, în termen de cel mult 30 de zile de la data emiterii ordinului.

21. Ordinul directorului Instituției privind încadrarea elevului conține:

21.1.datele de identificare ale elevului și clasa de referință;

21.2.perioada pentru care se dispune încadrarea, care nu poate depăși un an de studii;

21.3.orarul individual de frecvență și studiu, inclusiv orarul de incluziune;

21.4.termenul reevaluării.

22. Ordinul se aduce la cunoștința părintelui sau a altui reprezentant legal, în scris, contra semnătură.

23. În procesul de luare a deciziei privind încadrarea elevului, CMI prezintă părintelui sau altui reprezentant legal matricea comparativă a opțiunilor de suport educațional, care evidențiază principalele diferențe dintre acordarea suportului în clasa de referință și participarea la activitățile desfășurate în cadrul grupei cu suport specializat, incluzând cel puțin următoarele aspecte:

23.1.nivelul de incluziune socială, exprimat prin procentul estimat de timp petrecut cu colegii din clasa de referință;

23.2.intensitatea suportului, exprimată prin numărul de sesiuni de activități de suport individual sau de grup incluse în orar și prin raportul dintre personalul specializat și numărul de elevi;

23.3.planul-cadru și disciplinele școlare studiate, precum și finalitățile curriculare propuse, cu specificarea accentului pus pe competențele funcționale și pe activitățile vieții cotidiene;

23.4.modalitatea de evaluare, notare și certificare a rezultatelor învățării;

23.5.potențialul și planul de tranziție către un mediu mai puțin restrictiv.

24. Modelul matricei comparative a opțiunilor de suport educațional este prevăzut în anexa nr. 1 la prezentul act normativ. Prezentarea matricei și opiniile exprimate de părinte sau de alt reprezentant legal se consemnează în procesul-verbal al ședinței CMI.

25. Acordul părintelui sau a reprezentantului legal al copilului poate fi retras în orice moment, prin cerere scrisă. În acest caz, Instituția asigură reorganizarea suportului educațional în clasa de referință în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la data depunerii cererii.

26. CMI efectuează reevaluarea progresului elevului și a necesității menținerii acestuia în grupa cu suport specializat cel puțin o dată pe an, până la finele anului de studii, în baza finalităților atinse conform PEI.

27. Reevaluarea vizează:

27.1.gradul de realizare a finalităților stabilite în PEI, pe discipline școlare și pe activități ale vieții cotidiene;

27.2.evoluția competențelor de comunicare, de autonomie personală și de participare socială;

27.3.ponderea și calitatea timpului de incluziune realizat în clasa de referință;

27.4.oportunitatea menținerii, reducerii sau încetării suportului acordat în cadrul grupei.

28. Trecerea la un mediu mai puțin restrictiv se realizează în baza planului de tranziție, componentă a PEI, care prevede creșterea progresivă a timpului petrecut în clasa de referință, măsurile de pregătire a elevului, a colegilor și a cadrelor didactice, precum și termenele și responsabilitățile.
29. Încetarea încadrării se dispune prin ordinul directorului Instituției și se aduce la cunoștință părintelui sau a altui reprezentant legal, contra semnătură.

Capitolul V. ORGANIZAREA PROCESULUI EDUCAȚIONAL

30. Procesul educațional în grupa cu suport specializat se organizează ca învățământ cu frecvență și se desfășoară, în prima jumătate a zilei.
31. Structura anului de studii, durata semestrelor, numărul și durata vacanțelor pentru elevii încadrați în grupa cu suport specializat sunt identice cu cele stabilite pentru clasa de referință, în conformitate cu actele normative.
32. Programul activităților desfășurate în cadrul grupei cu suport specializat se racordează la programul de activitate al Instituției, iar săptămâna de activitate se stabilește conform activității clasei de referință.
33. Gestionarea situațiilor excepționale, suspendarea procesului educațional și organizarea acestuia la distanță se realizează în condițiile stabilite de Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ primar și secundar, ciclul I și II, cu asigurarea continuității suportului specializat prin mijloace adaptate necesităților elevului.
34. Procesul educațional în grupa cu suport specializat se realizează în baza Planului-cadru de învățământ pentru elevii cu dificultăți severe de învățare (dificultăți/dizabilități multiple și asociate) din grupele cu suport specializat, aprobat prin ordinul MEC (în continuare – Planul-cadru), și în baza PEI, elaborat pentru fiecare elev.
35. Disciplinele școlare prevăzute în Planul-cadru își păstrează denumirea stabilită de acesta. Competențele specifice, conținuturile, activitățile de învățare și modalitățile de evaluare se proiectează prin raportare la Curriculumul național, cu aplicarea adaptărilor și/sau a modificărilor curriculare stabilite prin PEI, în funcție de nivelul de funcționare al elevului.
36. Proiectarea și realizarea procesului educațional la fiecare disciplină școlară se raportează la activitățile vieții cotidiene, care constituie reperul transversal al conținuturilor, al activităților de învățare și al evaluării în grupa cu suport specializat și urmăresc dezvoltarea autonomiei personale, a comunicării, a participării sociale și pregătirea pentru viața independentă, conform anexei nr. 2 la Reperelor metodologice
37. Elevii încadrați în grupa cu suport specializat participă la lecțiile organizate în clasa de referință în conformitate cu PEI, cu cadrul didactic de sprijin sau, după caz, asistentul personal.
38. Ziua elevului este structurată în jurul unei rutine clare și vizuale, care include:
 - 38.1. activități de bază orientate spre autonomie personală și comunicare;
 - 38.2. lecții și sesiuni de instruire individualizată sau în grup mic, la disciplinele școlare prevăzute de Planul-cadru, conform finalităților stabilite în PEI;
 - 38.3. participarea la activitățile din clasa de referință, conform orarului de incluziune;
 - 38.4. activități specifice de suport, inclusiv logopedie și psihologie.
39. Durata lecțiilor și a pauzelor nu este fixă și se adaptează în funcție de capacitatea de rezistență, de nivelul de atenție și de confortul elevului, precum și de necesitățile sale educaționale și funcționale, stabilite prin PEI. Activitatea de instruire se organizează, de regulă, în secvențe de

15–25 de minute de lucru intensiv, intercalate cu pauze active sau senzoriale structurate, cu durata de 5–10 minute.

40. Reperele orientative privind structura zilei și distribuirea disciplinelor școlare sunt prevăzute în anexa nr. 3 la Reperelor metodologice.
41. Structura zilei elevului se aduce la cunoștința dirigintei și a cadrelor didactice ale clasei de referință. Orice modificare a structurii zilei se argumentează, se consemnează în PEI și se comunică părintelui sau altui reprezentant legal.
42. Instituția elaborează, pentru fiecare elev încadrat în grupa cu suport specializat, un orar individual de frecvență și studiu, structurat pe disciplinele școlare prevăzute de Planul-cadru și pe activitățile vieții cotidiene, corelat cu finalitățile stabilite în PEI.
43. Elevii încadrați în grupa cu suport specializat pot frecventa CREI și pot beneficia de serviciile acestuia, în conformitate cu PEI și cu orarul individual de frecvență și studiu.
44. Orarul individual de frecvență și studiu se elaborează de psihopedagogul special, se propune de CMI, se aprobă prin ordinul directorului Instituției și se aduce la cunoștința părintelui sau a altui reprezentant legal, contra semnătură.
45. Orarul individual de frecvență și studiu se revizuieste cel puțin o dată pe semestru și ori de câte ori intervin modificări în PEI.
46. Orarul de incluziune se planifică zilnic și constituie, de regulă, cel puțin 1–2 ore pe zi, cu majorare progresivă în funcție de evoluția elevului.
47. Participarea elevului la activitățile clasei de referință vizează, cu prioritate, pauzele, lecțiile de educație fizică, educație muzicală și educație plastică, activitățile de grup, activitățile extrașcolare și evenimentele Instituției și se realizează cu suport individual, asigurat de personalul specializat sau, după caz, de asistentul personal.
48. Cadrele didactice ale clasei de referință și dirigintele sunt responsabili de includerea efectivă a elevului în activitățile clasei, de crearea unui climat de acceptare și de prevenirea oricăror forme de excludere.
49. Reducerea temporară a orarului de incluziune se admite numai din motive întemeiate, ce țin de starea de sănătate sau de siguranța elevului, se argumentează în scris, se consemnează în PEI și se comunică părintelui sau altui reprezentant legal.
50. PEI este documentul în baza căruia se organizează integral procesul educațional al elevului încadrat în grupa cu suport specializat și se elaborează de echipa PEI, în modul stabilit de MEC.
51. Părintele sau alt reprezentant legal este membru al echipei PEI, participă la elaborarea și revizuirea acestuia și primește un exemplar al documentului.
52. Strategiile de predare și învățare aplicate la disciplinele școlare studiate în grupa cu suport specializat sunt individualizate, fundamentate pe dovezi și includ predarea directă și sistematică, învățarea prin experiență și în medii naturale, utilizarea materialelor multisenzoriale, a tehnologiilor asistive și a sistemelor de comunicare augmentativă și alternativă, precum și consolidarea pozitivă a progresului și a efortului elevului.
53. În proiectarea curriculumului, a materialelor didactice și a mediului de învățare se aplică principiile DUÎ, prin:
 - 53.1. prezentarea informației și a conținutului în formate diverse – vizual, auditiv, tactil și text;
 - 53.2. oferirea de modalități variate prin care elevul își demonstrează cunoștințele și abilitățile, inclusiv prin sisteme de comunicare augmentativă și alternativă și prin tehnologii asistive;

- 53.3. stimularea interesului, a motivației și a persistenței, prin oferirea de alegeri, asigurarea relevanței personale a conținutului și crearea oportunităților de colaborare.
54. Alimentația elevilor încadrați în grupa cu suport specializat se organizează în conformitate cu norma financiară stabilită de autoritatea publică locală și se desfășoară în cantina Instituției sau, în funcție de necesitățile elevului, în spațiul adaptat al grupei, cu respectarea cerințelor de igienă și de siguranță alimentară stabilite de actele normative sanitare.
55. Servirea mesei constituie oportunitate de învățare, integrată în PEI la disciplina „Autonomie în activitățile cotidiene”, orientată spre utilizarea tacâmurilor, respectarea rutinei și interacțiunea socială.

Capitolul VI. EVALUAREA ȘI NOTAREA REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII

56. Evaluarea rezultatelor învățării ale elevilor încadrați în grupa cu suport specializat se realizează pe disciplinele școlare prevăzute de Planul-cadru, prin raportare la finalitățile stabilite în PEI, cu accent pe progresul individual și pe aplicabilitatea abilităților în viața cotidiană, în conformitate cu art. 16 din Codul educației nr. 152/2014, cu Regulamentul privind evaluarea și notarea rezultatelor învățării, promovarea și absolvirea în învățământul primar și secundar, aprobat de MEC (în continuare – Regulamentul privind evaluarea și notarea), și cu metodologiile aprobate de MEC.
57. Evaluarea are caracter continuu și formativ și presupune colectarea sistematică de date pe parcursul activităților zilnice, prin observarea directă a elevului în activitate, fișe de progres, portofoliul elevului, inclusiv dovezi multimedia, precum și prin probe practice și de aplicare a deprinderilor în contexte reale.
58. Evaluarea funcțională măsoară capacitatea elevului de a aplica abilitățile învățate în situații reale și relevante, depășind verificarea achiziției de cunoștințe teoretice. Rezultatele monitorizării servesc la oferirea feedbackului imediat, la ajustarea în timp real a strategiilor de predare și la revizuirea PEI.
59. Nivelul de independență al elevului la realizarea sarcinilor constituie instrument de evaluare formativă și se consemnează în PEI, potrivit scalei stabilite de acesta, fără a substitui sistemul național de notare.
60. Părintele sau alt reprezentant legal participă la procesul de evaluare, oferind informații privind generalizarea abilităților dobândite acasă și în comunitate, prin dialog, chestionare și observare directă.
61. Concomitent cu evaluarea progresului elevului, se realizează monitorizarea sistematică a implementării serviciilor de suport, a utilizării tehnologiilor asistive și a eficienței adaptărilor de mediu.
62. Datele colectate se sintetizează în rapoarte periodice de progres, prezentate CMI și părintelui sau altui reprezentant legal cel puțin o dată pe semestru.
63. Pentru elevii încadrați în grupa cu suport specializat se aplică sistemul național de evaluare și notare, în condițiile art. 16 din Codul educației nr. 152/2014 și ale Regulamentului privind evaluarea și notarea, cu raportare la finalitățile stabilite în PEI.
64. Notele și calificativele acordate la disciplinele la care elevul învață în baza curriculumului adaptat sau modificat în clasa de referință se consemnează în catalogul clasei de referință.
65. Notele și calificativele acordate la disciplinele la care elevul învață în baza ADL se consemnează în catalogul grupei cu suport specializat, care se vor transfera ca în catalogul clasei de referință la pagina „Evidența rezultatelor școlare”.

66. Formele, metodele și instrumentele de evaluare, precum și condițiile de administrare a probelor se adaptează la nivelul de funcționare al elevului și la modalitățile sale de comunicare, inclusiv prin utilizarea sistemelor de comunicare augmentativă și alternativă, a tehnologiilor asistive, a timpului suplimentar, a sarcinilor segmentate și a suportului acordat de personalul specializat. Adaptările aplicate se stabilesc prin PEI.
67. Rezultatele obținute de elev în baza PEI produc aceleași efecte juridice privind promovarea, admiterea la examene și absolvire a gimnaziului. Promovarea elevilor se realizează în condițiile Regulamentului privind evaluarea și notarea.
68. Evaluarea finală a elevilor încadrați în grupa cu suport specializat se realizează în condițiile actelor normative privind evaluarea finală și certificarea elevilor cu cerințe educaționale speciale și privind procedurile specifice de examinare a acestora.
69. Elevul încadrat în grupa cu suport specializat are dreptul de a se înscrie și de a participa la examenele de absolvire conform curriculumului general, în condițiile actelor normative.
70. Evidența prezenței elevilor, a activităților desfășurate și a progresului înregistrat se consemnează în catalogul clasei de referință și în catalogul grupei cu suport specializat, în conformitate cu Nomenclatorul tipurilor de documentație școlară și rapoarte în învățământul general.

Capitolul VII. RESURSELE UMANE ȘI SERVICIILE DE SUPORT

71. Numărul de personal alocat grupei cu suport specializat se stabilește în condițiile pct. 18, iar personalul specializat al grupei se include în schema de încadrare a Instituției și în statele de personal, aprobate în modul stabilit.
72. Prin ordinul directorului Instituției, psihopedagogul special al grupei exercită atribuțiile de coordonator al grupei cu suport specializat, care:
 - 72.1.coordonează elaborarea și realizarea orarului individual de frecvență și studiu al elevului;
 - 72.2.asigură comunicarea cu diriginții și cu cadrele didactice ale claselor de referință;
 - 72.3.ține evidența documentației grupei de suport specializat;
 - 72.4.prezintă CMI informații privind progresul elevilor și necesitățile grupei.
73. La realizarea activităților din cadrul grupei participă, în funcție de necesitățile elevilor, psihologul, logopedul și alți specialiști din Instituție.
74. Cadrele didactice ale clasei de referință colaborează permanent cu personalul specializat al grupei în vederea planificării și realizării activităților de incluziune, precum și a evaluării și notării rezultatelor învățării.
75. Elevii încadrați în grupa cu suport specializat beneficiază de următoarele servicii de suport:
 - 75.1.asistență logopedică, orientată spre dezvoltarea limbajului receptiv și expresiv, corectarea articulației și a fluentei, precum și spre facilitarea utilizării sistemelor de comunicare augmentativă și alternativă;
 - 75.2.elemente de terapie ocupațională, orientate spre motricitatea fină și abilitățile practice necesare vieții cotidiene, inclusiv autoîngrijirea și utilizarea instrumentelor adaptate;
 - 75.3.consiliere psihologică, acordată elevilor, familiilor și personalului, orientată spre dezvoltarea strategiilor de gestionare a emoțiilor și promovarea stării de bine;
 - 75.4.asistență personală, în condițiile actelor normative privind serviciul social de asistență personală;

75.5. accesului la tehnologii asistive.

76. Serviciile de suport se aliniază finalităților stabilite în PEI, se realizează în sesiuni individuale dedicate sau prin activități integrate la nivelul grupei ori al clasei de referință și se adaptează orarului școlar și necesităților ale elevului.
77. Asistentul personal alocat elevului în condițiile Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Asistență personală”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 314/2012, participă la procesul educațional desfășurat în cadrul grupei cu suport specializat și acordă suport individualizat pentru:
 - 77.1. igiena personală, alimentația și îmbrăcarea, însoțirea la unele activități școlare;
 - 77.2. mobilitatea elevului în interiorul și în exteriorul Instituției, inclusiv transferul din scaunul rulant și orientarea spațială;
 - 77.3. comunicarea elevului cu personalul Instituției și cu colegii.
78. Suportul acordat de asistentul personal se realizează sub formă de suplinire parțială, suplinire completă sau însoțire, în funcție de necesitățile elevului.
79. Asistentul personal nu substituie personalul didactic și nu realizează sarcini de proiectare, de predare, de evaluare sau de notare a rezultatelor învățării.
80. Instituția asigură informarea asistentului personal privind finalitățile PEI relevante pentru sarcinile acestuia, cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

Capitolul VIII. SPAȚIUL ADAPTAT, DOTAREA ȘI TEHNOLOGIILE ASISTIVE

81. Grupa cu suport specializat dispune de un spațiu adaptat, separat și dedicat exclusiv activităților acestuia, situat în incinta Instituției, care nu se identifică cu CREI, nu se organizează în cadrul acestuia și nu substituie serviciile prestate de acesta.
82. Spațiul adaptat se organizează flexibil, cu delimitarea zonelor destinate instruirii individuale, activităților de grup, dezvoltării autonomiei personale, relaxării și depozitării materialelor, și permite reconfigurarea rapidă în funcție de specificul activității. Spațiul include o zonă liniștită sau senzorială, destinată autoreglării emoționale și senzoriale a elevilor.
83. Condițiile de mediu ale spațiului adaptat asigură iluminarea uniformă, cu maximizarea luminii naturale și eliminarea reflexiilor, atenuarea zgomotului prin materiale fonoabsorbante, o paletă cromatică neutră și semnalizare vizuală cu contrast ridicat.
84. Spațiul adaptat corespunde cerințelor de siguranță, accesibilitate și igienă stabilite de actele normative, inclusiv sub aspectul mobilierului cu colțuri rotunjite, al fixării elementelor grele, al protejării surselor de electricitate, al pardoselilor antiderapante și al circulației fără praguri, cu uși care permit manevrarea scaunelor rulante.
85. Dotarea grupei cu suport specializat se adaptează necesităților senzoriale și funcționale ale elevilor, se corelează cu disciplinele școlare prevăzute de Planul-cadru și include, în mod obligatoriu:
 - 85.1. tehnologii asistive și dispozitive de comunicare augmentativă și alternativă;
 - 85.2. materiale didactice funcționale și materiale manipulative pentru structurarea vizuală;
 - 85.3. seturi de materiale pentru dezvoltarea autonomiei personale, inclusiv tacâmuri și ustensile adaptate;

- 85.4.resurse pentru dezvoltarea motricității fine și grosiere și pentru stimularea și integrarea senzorială;
- 85.5.mobilier adaptat, inclusiv scaune ergonomice și mese reglabile pe înălțime;
- 85.6.echipamente și facilități pentru transferul elevilor cu mobilitate redusă.
- 86. Tehnologiile asistive se utilizează pentru:
 - 86.1.sprijinirea comunicării și a interacțiunii sociale, inclusiv prin tabele și cărți de comunicare bazate pe pictograme sau simboluri, dispozitive vocale și aplicații de comunicare;
 - 86.2.susținerea dezvoltării cognitive și a alfabetizării și numeratiei funcționale, prin produse-program educaționale adaptate și prin funcții de conversie a textului în vorbire și a vorbirii în text;
 - 86.3.asigurarea accesului motric la conținutul digital, prin ecrane tactile, comutatoare și senzori;
 - 86.4.dezvoltarea abilităților de viață independentă, prin temporizatoare vizuale, etichete cu simboluri, tacâmuri și ustensile adaptate;
 - 86.5.asigurarea mobilității și a accesibilității fizice, prin scaune rulante adaptate, cadre de mers, orteze și mobilier ergonomic reglabil;
 - 86.6.dezvoltarea deprinderilor de muncă, prin dispozitive de fixare, sisteme de instrucțiuni vizuale și aplicații de planificare a sarcinilor.
- 87. Tehnologiile asistive alocate elevului se consemnează în PEI, iar utilizarea acestora se asigură atât în cadrul grupeii, cât și în clasa de referință și, după caz, în afara Instituției, inclusiv în cadrul probelor de evaluare.

Capitolul IX. DREPTURI, RESPONSABILITĂȚI ȘI ATRIBUȚII

- 88. Elevul încadrat în grupa cu suport specializat are dreptul:
 - 88.1.la educație în mediul cel mai puțin restrictiv;
 - 88.2.la evaluare complexă și la un PEI adaptat necesităților sale;
 - 88.3.la adaptări curriculare, servicii de suport și tehnologii asistive;
 - 88.4.de a fi evaluat și notat pe disciplinele școlare prevăzute de Planul-cadru, prin raportare la finalitățile stabilite în PEI, cu adaptările necesare;
 - 88.5.de a participa la activitățile clasei de referință și la activitățile Instituției;
 - 88.6.de a fi ascultat și de a i se lua în considerare opinia, în funcție de vârstă și de gradul de maturitate;
 - 88.7.la protecție împotriva oricăror forme de discriminare, violență, neglijare și exploatare;
 - 88.8.la confidențialitatea datelor cu caracter personal.
- 89. Elevul are responsabilitatea de a participa activ la procesul educațional, în limita capacităților sale. Sancțiunile disciplinare nu se aplică elevilor cu cerințe educaționale speciale.
- 90. Părintele sau alt reprezentant legal are dreptul:
 - 90.1.de a fi informat și consultat în toate etapele, de la alegerea modelului de suport până la stabilirea finalităților PEI;

- 90.2.de a primi matricea comparativă a opțiunilor de suport educațional și explicațiile necesare;
- 90.3.de a fi informat, contra semnătură, despre modalitatea de evaluare, notare și certificare a studiilor în baza PEI;
- 90.4.de a fi membru al echipei PEI;
- 90.5.de a avea acces la PEI, la rapoartele de progres și la documentația care îl vizează pe elev;
- 90.6.de a-și retrage acordul privind încadrarea elevului.
- 91. Părintele sau alt reprezentant legal are responsabilitatea:
 - 91.1.de a asigura continuitatea suportului acasă și generalizarea abilităților dobândite;
 - 91.2.de a colabora cu personalul Instituției;
 - 91.3.de a informa Instituția despre modificările relevante ale stării de sănătate a elevului;
 - 91.4.de a participa la ședințele echipei PEI și ale CMI la care este invitat.
- 92. Contestațiile privind încadrarea, organizarea, evaluarea, notarea sau încetarea suportului specializat se examinează, în ordine succesivă, de directorul Instituției, de OLSDÎ și de MEC, în condițiile legislației privind petiționarea și ale Regulamentului privind evaluarea și notarea.
- 93. CMI, care își desfășoară activitatea în conformitate cu Regulamentul-cadru al Comisiei multidisciplinare instituționale din învățământul general, exercită următoarele atribuții specifice:
 - 93.1.examinează recomandările STAP și propune, argumentat, modelul de suport educațional, în baza necesităților elevului și a resurselor disponibile;
 - 93.2.elaborează și prezintă părinților sau altor reprezentanți legali matricea comparativă a opțiunilor de suport educațional;
 - 93.3.propune directorului încadrarea elevului în grupa cu suport specializat și reperele orarului individual de frecvență și studiu;
 - 93.4.coordonează activitatea echipelor PEI și monitorizează implementarea PEI, inclusiv sub aspectul evaluării și notării pe disciplinele școlare;
 - 93.5.efectuează reevaluarea anuală a progresului elevilor și a necesității menținerii încadrării;
 - 93.6.propune încetarea încadrării și trecerea la un mediu mai puțin restrictiv;
 - 93.7.prezintă directorului și consiliului de administrație rapoarte privind activitatea grupei.
- 94. Personalul specializat:
 - 94.1.elaborează și implementează PEI, în componența echipei PEI;
 - 94.2.proiectează și realizează procesul educațional pe disciplinele școlare prevăzute de Planul-cadru;
 - 94.3.acordă suport direct elevului în cadrul grupei și în clasa de referință;
 - 94.4.aplică strategii fundamentate pe dovezi și principiile DUÎ;
 - 94.5.realizează evaluarea curentă a progresului elevului și propune, împreună cu cadrele didactice ale clasei de referință, notele sau calificativele, prin raportare la finalitățile PEI;
 - 94.6.colaborează permanent cu cadrele didactice ale clasei de referință, cu ceilalți specialiști și cu părinții sau alți reprezentanți legali;

- 94.7.documentează sistematic progresul elevului și prezintă rapoarte periodice;
- 94.8.participă la formarea continuă, la mentorat și la supervizare;
- 94.9.asigură siguranța, demnitatea și protecția elevului pe durata activităților.

Capitolul X. DOCUMENTAȚIA, PROTECȚIA DATELOR ȘI RAPORTAREA

- 95. Documentația grupei cu suport specializat cuprinde:
 - 95.1.ordinele directorului privind instituirea grupei, încadrarea și încetarea încadrării elevilor;
 - 95.2.lista nominală a elevilor încadrați;
 - 95.3.PEI ale elevilor și orarele individuale de frecvență și studiu;
 - 95.4.proiectările didactice pe disciplinele școlare prevăzute de Planul-cadru;
 - 95.5.acordurile scrise ale părinților sau ale altor reprezentanți legali și dovezile informării prevăzute la pct. 20;
 - 95.6.rapoartele de progres și procesele-verbale ale ședințelor CMI și ale echipelor PEI;
 - 95.7.evidența formării continue, a mentoratului și a supervizării personalului.
- 96. Documentația se întocmește și se păstrează în conformitate cu Nomenclatorul tipurilor de documentație școlară și rapoarte în învățământul general.
- 97. Prelucrarea datelor cu caracter personal ale elevilor și ale familiilor acestora se realizează în conformitate cu Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.
- 98. Înregistrările foto și video utilizate ca dovezi ale progresului se realizează exclusiv în scop educațional, în baza acordului scris al părintelui sau al altui reprezentant legal, se păstrează securizat și nu se difuzează public.
- 99. Actele normative emise anterior de MEC în domeniul educației incluzive își păstrează aplicabilitatea în măsura în care nu contravin prevederilor Reperilor metodologice.

MATRICEA COMPARATIVĂ A OPȚIUNILOR DE SUPORT EDUCAȚIONAL

(model; se completează de comisia multidisciplinară instituțională pentru fiecare elev și se prezintă părintelui sau altui reprezentant legal)

Numele, prenumele elevului: _____ Clasa de referință: _____

Data examinării în CMI: _____

Criteriu de comparație	Opțiunea 1. Suport educațional în clasa de referință	Opțiunea 2. Suport în grupa cu suport specializat
Nivelul de incluziune socială (procentul estimat de timp petrecut cu colegii din clasa de referință)	_____ % din timpul educațional	_____ % din timpul educațional (minimum 1–2 ore/zi, conform orarului de incluziune)
Intensitatea suportului (numărul de sesiuni de suport individual sau de grup incluse în orar)	_____ sesiuni/săptămână, dintre care _____ individuale	_____ sesiuni/săptămână, dintre care _____ individuale; două cadre didactice la 3 elevi
Planul-cadru aplicat și disciplinele școlare studiate	Planul-cadru pentru învățământul primar și secundar, ciclul I și II; disciplinele clasei de referință	Planul-cadru pentru elevii din grupele cu suport specializat; 13 discipline școlare, 20 de ore săptămânal
Finalitățile curriculare propuse	Curriculumul național, cu adaptări curriculare, în baza PEI	Curriculumul național, cu adaptări și/sau modificări curriculare, în baza PEI, cu accent pe competențe funcționale și pe activitățile vieții cotidiene
Personalul care acordă suportul	Cadrul didactic la clasă; cadrul didactic de sprijin	Psihopedagog special și cadru didactic de sprijin, angajați cu normă întreagă
Locul de desfășurare a activităților	Sala de clasă; CREI	Spațiu adaptat, separat și dedicat al grupei; clasa de referință, conform orarului de incluziune; CREI, pentru serviciile de suport
Servicii de suport și tehnologii assistive	_____	_____
Modalitatea de evaluare și notare	Sistemul național de evaluare și notare, aplicat pe discipline școlare, în baza PEI	Sistemul național de evaluare și notare, aplicat pe disciplinele școlare din Planul-cadru, în baza PEI, cu adaptarea formelor și instrumentelor de evaluare
Certificarea studiilor	Conform actelor normative privind evaluarea finală și certificarea elevilor cu CES	Conform actelor normative privind evaluarea finală și certificarea elevilor cu CES
Potențialul și planul de tranziție către un mediu mai puțin restrictive	Se menține mediul actual, cu ajustarea suportului	Reevaluare anuală de către CMI; finalități și termene de creștere a timpului de incluziune

Criteriu de comparație	Opțiunea 1. Suport educațional în clasa de referință	Opțiunea 2. Suport în grupa cu suport specializat
Riscuri și limite identificate	_____	_____

Opinia părintelui sau a altui reprezentant legal:

Opțiunea aleasă: ☐ Opțiunea 1 ☐ Opțiunea 2

Semnătura părintelui sau a altui reprezentant legal: _____ Data: _____

Președintele CMI: _____

**DISCIPLINELE ȘCOLARE STUDIAȚE ÎN GRUPA CU SUPORT SPECIALIZAT ȘI
CORELAREA ACESTORA CU ACTIVITĂȚILE VIEȚII COTIDIENE**

Tabelul 1. Ariile curriculare, disciplinele școlare și reperele de proiectare

Aria curriculară	Disciplina școlară	Nr. de ore	Repere de conținut și corelarea cu activitățile vieții cotidiene
Limbă și comunicare	Limba română	3	Alfabetizare funcțională: recunoașterea literelor, a cuvintelor-cheie, a semnelor și a simbolurilor din mediul înconjurător; ascultare, receptare și exprimare adaptate nivelului de funcționare. Corelare cu ADL: utilizarea mijloacelor de comunicare, gestionarea rutinelor zilnice.
Limbă și comunicare	Comunicare funcțională	3	Comunicare verbală, gestuală sau prin sisteme de comunicare augmentativă și alternativă; formularea cererilor și a refuzurilor; inițierea și menținerea interacțiunilor; recunoașterea emoțiilor și respectarea regulilor sociale. Corelare cu ADL: comunicarea cu personalul din magazine, transport public și servicii, utilizarea mijloacelor de comunicare.
Matematică și științe	Matematică funcțională	2	Numeratie funcțională: numărare, recunoașterea numerelor, concepte de cantitate, măsurători simple, orientare temporală. Corelare cu ADL: gestionarea banilor și cumpărături simple, gestionarea timpului.
Matematică și științe	Științe integrate și orientare în mediu	2	Conținuturi integrate din Biologie, Geografie, Istorie și Educație pentru societate, adaptate nivelului de funcționare, cu accent pe aplicabilitate practică: mediul apropiat, fenomene naturale, orientare în spațiu, siguranță personală, participare comunitară. Corelare cu ADL: deplasarea în comunitate și utilizarea transportului, reacții în situații de urgență.
Matematică și științe	Tehnologii digitale funcționale	1	Utilizarea dispozitivelor digitale și a produselor-program adaptate pentru comunicare, învățare și recreere; acces motric la conținutul digital. Corelare cu ADL: utilizarea mijloacelor de comunicare, gestionarea timpului.
Arte, recreere și participare social	Educație muzicală	1	Receptare muzicală, ritm, mișcare pe muzică, participare la activități muzicale de grup. Corelare cu ADL: participare la activități comunitare și recreative.
Arte, recreere și participare social	Educație plastică	1	Exprimare plastică, manipularea materialelor și a instrumentelor adaptate, motricitate fină. Corelare cu ADL: activități casnice elementare, organizare personală.
Arte, recreere și participare social	Activități recreative și de timp liber	1	Identificarea activităților de timp liber preferate; abilități de joc și de interacțiune; participare la activități recreative în Instituție și în comunitate. Corelare cu ADL: gestionarea timpului, participare comunitară.
Tehnologii	Educație tehnologică și formarea	1	Deprinderi pre-vocaționale: respectarea instrucțiunilor, finalizarea sarcinilor, punctualitate, lucrul în echipă, responsabilitate; sortare, asamblare simplă, rutine de muncă. explorarea intereselor vocaționale. Corelare cu

Aria curriculară	Disciplina școlară	Nr. de ore	Repere de conținut și corelarea cu activitățile vieții cotidiene
	deprinderilor de muncă		ADL: activități casnice elementare, prepararea unei mese simple.
Dezvoltare fizică și motrică	Educație fizică	1	Mobilitate, coordonare, activitate fizică adaptată, sporturi adaptate; concepte de sănătate, igienă și nutriție. Corelare cu ADL: transferul și deplasarea, gestionarea sănătății personale.
Dezvoltare fizică și motrică	Psihomotricitate	1	Schema corporală, coordonare ochi-mână, motricitate fină și grosieră, echilibru, orientare spațio-temporală. Corelare cu ADL: îmbrăcarea și dezbrăcarea, alimentația, transferul și deplasarea.
Deprinderi de viață independentă	Stimulare și integrare senzorială	1	Explorare și procesare senzorială, autoreglare emoțională și senzorială, toleranță la stimuli, utilizarea zonei liniștite sau senzoriale. Corelare cu ADL: gestionarea rutinelor zilnice, igiena personală.
Deprinderi de viață independentă	Autonomie în activitățile cotidiene	2	Igiena personală, îmbrăcarea și dezbrăcarea, alimentația și utilizarea tacâmurilor, utilizarea grupului sanitar, prepararea unei mese simple, curățenie și organizare personală, siguranță personală, cumpărături simple. Corelare cu ADL: activități de bază și activități instrumentale.
Total		20	

Tabelul 2. Activitățile vieții cotidiene (Activities of Daily Living – ADL)

Categoria	Deprinderi vizate
Activități de bază	Igiena personală; îmbrăcarea și dezbrăcarea; alimentația; utilizarea grupului sanitar; transferul și deplasarea; gestionarea rutinelor zilnice.
Activități instrumentale	Prepararea unei mese simple; activități casnice elementare; gestionarea banilor și cumpărături simple; deplasarea în comunitate și utilizarea transportului; utilizarea mijloacelor de comunicare; gestionarea timpului și a sănătății personale.

Notă: numărul de ore pe discipline școlare se stabilește conform Planului-cadru, iar conținuturile, activitățile de învățare, strategiile și modalitățile de evaluare se stabilesc prin Planul educațional individualizat, în funcție de profilul funcțional, de potențialul și de necesitățile individuale ale elevului, și se ajustează în funcție de progresul acestuia. Activitățile vieții cotidiene constituie reperul transversal de proiectare la toate disciplinele școlare.

REPERE PRIVIND STRUCTURA ZILEI ÎN GRUPA CU SUPT SPECIALIZAT

Tabelul 1. Elementele de structurare a timpului

Element	Durată și flexibilitate	Explicație
Durata lecției	Scurtată și segmentată (15-25 de minute de activitate intensă)	Lecțiile se desfășoară în spațiul adaptat al grupei și sunt adaptate intervalului de atenție al elevului. Intervențiile sunt orientate spre finalitățile stabilite în PEI pentru disciplina școlară respectivă.
Pauze	Frecvente și structurate (5-10 minute, programate după fiecare segment de lucru)	Pauzele previn suprasolicitarea și pot include activități senzoriale sau motorii bine definite, incluse în orarul individual de frecvență și studiu.
Timpul de incluziune	Planificat (de regulă 1-2 ore/zi, cu majorare progresivă)	Participarea la activitățile clasei de referință este planificată, are durată prestabilită și este monitorizată de personalul specializat.

Tabelul 2. Model orientativ de structurare a zilei pe discipline școlare

Secvența zilei	Tipul activității	Disciplina școlară / aria curriculară
Secvența 1	Sosire și rutine de dimineață	Autonomie în activitățile cotidiene
Secvența 2	Lecție la o disciplină din aria „Limba și comunicare” sau „Matematică și științe” (alternativ, pe zile)	Limba română / Comunicare funcțională / Matematică funcțională / Științe integrate și orientare în mediu / Tehnologii digitale funcționale
Secvența 3	Pauză activă sau senzorială	Stimulare și integrare senzorială / Psihomotricitate
Secvența 4	Instruire individualizată sau în grup mic, conform finalităților PEI	Disciplina prevăzută în orarul individual de frecvență și studiu
Secvența 5	Gustare și igienă (moment de învățare a autonomiei)	Autonomie în activitățile cotidiene
Secvența 6	Participare la activitățile clasei de referință, conform orarului de incluziune	Educație fizică / Educație muzicală / Educație plastică / activități de grup
Secvența 7	Timp liber și recreere / terapie individuală (logopedie, psihopedagogie specială)	Activități recreative și de timp liber; servicii de suport
Secvența 8	Activități practice și pre-vocaționale	Educație tehnologică și formarea deprinderilor de muncă
Secvența 9	Pregătire pentru plecare	Autonomie în activitățile cotidiene

Notă: intervalele orare se stabilesc de Instituție, prin orarul individual de frecvență și studiu al elevului, în corelare cu programul de activitate al Instituției, cu numărul de ore prevăzut de Planul-cadru și cu orarul clasei de referință. Succesiunea și durata secvențelor se ajustează în funcție de capacitatea de rezistență, de nivelul de atenție și de confortul elevului.